

ITS Factory – Verkostostrategia 2023-2028

Strategia ITS Factory -verkoston toiminnalle

Aluksi

Lähtökohdat. Liikenne, liikkuminen ja liikennetottumukset muuttuvat, kaupunkien rooli dynaamisemman ja kestävämmän liikennejärjestelmän ylläpitäjänä ja kehittäjänä korostuu. Liikennejärjestelmään, palveluihin ja datojen hyödyntämiseen vaikuttavat ohjaava sääntely, käyttäjien tarpeet sekä teknologian kehittyminen. Markkinan tulee osata ennakoida ja varautua liikkumistrendeihin; mikroliikkuminen, liikenteen sähköistyminen, automaatio, palveluistuminen - monella tasolla ja usean yksikön yhteistyöllä aina kaavoituksesta energianjakeluun sekä liityntäpysäköinnistä lippujärjestelmiin. Kriittisen tavoitteen liikennejärjestelmän kehittämiselle asettavat hiilineutraalisuustavoitteet, jotka ovat erittäin kunnianhimoiset, ja jonka tavoitteiden saavuttamisessa liikenne näyttelee erittäin merkittävää roolia. Trendit, toimintatapojen murros, sääntely ja muut linjaukset ja tavoitteet asettavat vaatimusten rinnalle huiman liiketaloudellisen mahdollisuuden yrityksille, haastavia tutkimusaiheita tutkimukselle sekä paineet ratkaista mm. kaupunkien haasteita yhdessä teollisuuden kanssa.

ITS Factoryn rooli. ITS Factoryn ydin on toimia julkisen sektorin, tutkimuksen ja yritysten rajapinnassa. ITS Factoryn toimintaa ohjaa vahvasti Tampereen kaupungin kehitys ja ITS Factoryllä on vahva rooli Tampereen kaupungin liikennejärjestelmän kehittämisessä. ITS Factory toimii ITS Finlandin paikallisjaoksena.

Visiotyö. Visiotyö sisältää strategisen vision, tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2030, toimenpideohjelman jakautuessa vuosille 2023-2025 ja 2026-2028. ITS Factoryn verkoston strategian kanssa on samanaikaisesti laadittu Tampereen kaupungin suuntaviivat kestävään ja älykkääseen kaupunkiliikenteeseen 2023-2028.

Edellinen strategiakausi 2018-2022

Pitkäjänteinen strategiatyö on luonut ITS Factory -verkostolle erinomaisen liikenteen ja liikkumisen tarvelähtöisen ja ennakkoluulottoman kehitysympäristön, josta hyötyvät liikkujat, kaupunki, alan tutkimus ja yritykset sekä yhteiskunta. ITS Factory pyrki edellisellä strategiakaudellaan kehittämään Tampereen seudusta maailmanluokan älyliikenteen kehitysympäristöä ja verkostoa sekä myös tarjoamaan seudulle laajan joukon älykkäitä ja innovatiivisia palveluita verkoston tukemana ja ollessa aktiivisesti mukana kaupungin kärkihankkeissa. Verkoston visio oli vahvistaa asemaansa älyliikenteen kehityksen edelläkävijänä älykkäässä kaupungissa.

Liikenteen ja liikkumisen toimintaympäristö

MURROS, KEHITYS JA OHJAUS.

Liikenteen ja liikkumisen strategiseen tilannekuvaan ja siten strategiaan suuntaviivoin vaikuttavat kansainvälinen, kansallinen ja paikallinen strategia- ja säädösympäristö, kehitysohjelmaympäristö ja yleinen trendi- ja murrosympäristö.

HAASTEITA JA MAHDOLLISUUKSIA.

Euroopan komission laatimat säädökset heijastuvat jatkossa aiempaa vahvemmin myös kaupunkiliikenteeseen ja linjausten myötä kehitystä ohjaaviin tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin. Vastaavasti kaupungin toimintaa ohjaavat linjaukset heijastuvat myös liikenteen ja liikkumisen kehitystarpeisiin. Toisaalta merkittävät globaalitkin murrokset (esim. teknologiakehityksessä) asettavat haasteita ja mahdollisuuksia kaupunkiliikkumisen tasolla.

Strategia- ja säädösympäristö

Seutustrategia	Kaupunkistrategia	SUMP	ITS-direktiivi
Pormestariohjelma	Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta		MMTIS, MDMS
Ajoneuvodata-asetus	100 Climate Neutral Cities	AI Act	RTTI
MAL-sopimus	Liikenne 12		

Kehitysohjelmaympäristö

Älykaupunki kaupunkilaisille -ohjelma (TRE)	Hiilineutraaleja tekoja -ohjelma	Horizon Europe
Liikennelan kestävän kasvun ohjelma	Decarbonized Cities (BF)	EAKR
Datastrategia (TRE)	Datatalous (BF)	Interreg
		CEF

Strategia-kokonaisuus

TAMPERE

- Älykäs ja monipuolinen liikennejärjestelmä moottorina kaupunkikehitykselle ja elinkeinolle
- Saavutettavat, houkuttelevat ja modernit palvelut osana liikkujien arkea
- Uusien innovaatioiden, teknologioiden datan ja automaation pioneeri, käyttöönottaja ja hankkija
- Kestävän ja digitalisoidun liikkumisen edelläkävijä sekä kansallisen ja kansainvälisen kehityksen haluttu kumppani
- Kestävyyttä tukevan liikenteen hallinnan ja operoinnin edelläkävijä

ITS FACTORY

- Kanava alan toimijoiden ja kaupungin vuoropuhelulle
- Kattavat data- ja tietopalvelut kehittäjäyhteisölle
- Kokeilualustan käytön ja kehityksen vauhdittaja
- Hyötyjä kaupunkilaisille

Trendi- ja murrosympäristö

Digitalisaatio Data Sähköistyminen Tekoäly Palveluistuminen
Kestävät liikenneratkaisut Konnektiviteetti Mikroliikkuminen
Raideliikenne Geopolitiikka Energia Rakennettu ympäristö

Liikenteen ja liikkumisen kansainväliset, kansalliset ja paikalliset trendit

TRENDIT JA MUUTOSVOIMAT. Vaikutuksia laajasti yhteiskuntaan ja siten myös liikkumiseen.

Ilmastonmuutos, uudet käyttövoimat: Ilmastonmuutos toimii ajurina vaihtoehtoisten käyttövoimien, erityisesti sähkön laajemmalle käyttöönnotolle.

Kaupungistuminen, kaupunkitilan käytön muutos: Kaupungeissa tilankäytön haasteet. Miten tilaa jaetaan eri toiminnoille?

Väestön ikääntyminen, kävely, pyöräily, mikroliikkuminen: Liikkumisen tarve vähentyy tai liikkumisympäristö tiivistyy.

Etätyö ja palvelut, henkilöliikenne: Etätyön suosion kasvun vaikutukset joukkoliikenteen käyttöön ja liikkumisen ajoitukseen.

Digitalisaatio, omistamisen mallin muutos: Liikenteen palveluistuminen tukee käyttäjien tarpeisiin vastaamista ja liikkumisen saavutettavuutta.

Pandemian vaikutus liikenteeseen

- Joukkoliikenteen matkustajamäärät -30...-60 % pandemian aikana
- Euroopan metropolialueilla matkustajamäärät -30...-40 % pandemian jälkeen
- 3 vuoden kuluessa joukkoliikennemäärät palaavat tasolle -10...-15 % entisestä

Liikenteen palveluistuminen julkis-yksityisyhteistyöllä

- Multimodaaliset digitaaliset liikkumispalvelut tulee suunnitella yhteisten pelisääntöjen mukaisesti, että ne kykenevät vastaamaan julkistoimijoiden velvollisuuksiin kattavasti
- Liikkumispalveluilla on sekä markkinapohjaisia että lainsäätäjöpohjaisia tarpeita, joiden on yhdistyttävä, että liikennesektorin palvelut voivat todella palvella loppukäyttäjää parhaalla tavalla.
- Paras kehityskulku kaupungin elävyydelle ja saavutettavuudelle edellyttää urbaanin liikkuvuuden yhdessä kehittämistä.

Maailmanpoliittinen tilanne vähentää liikennettä

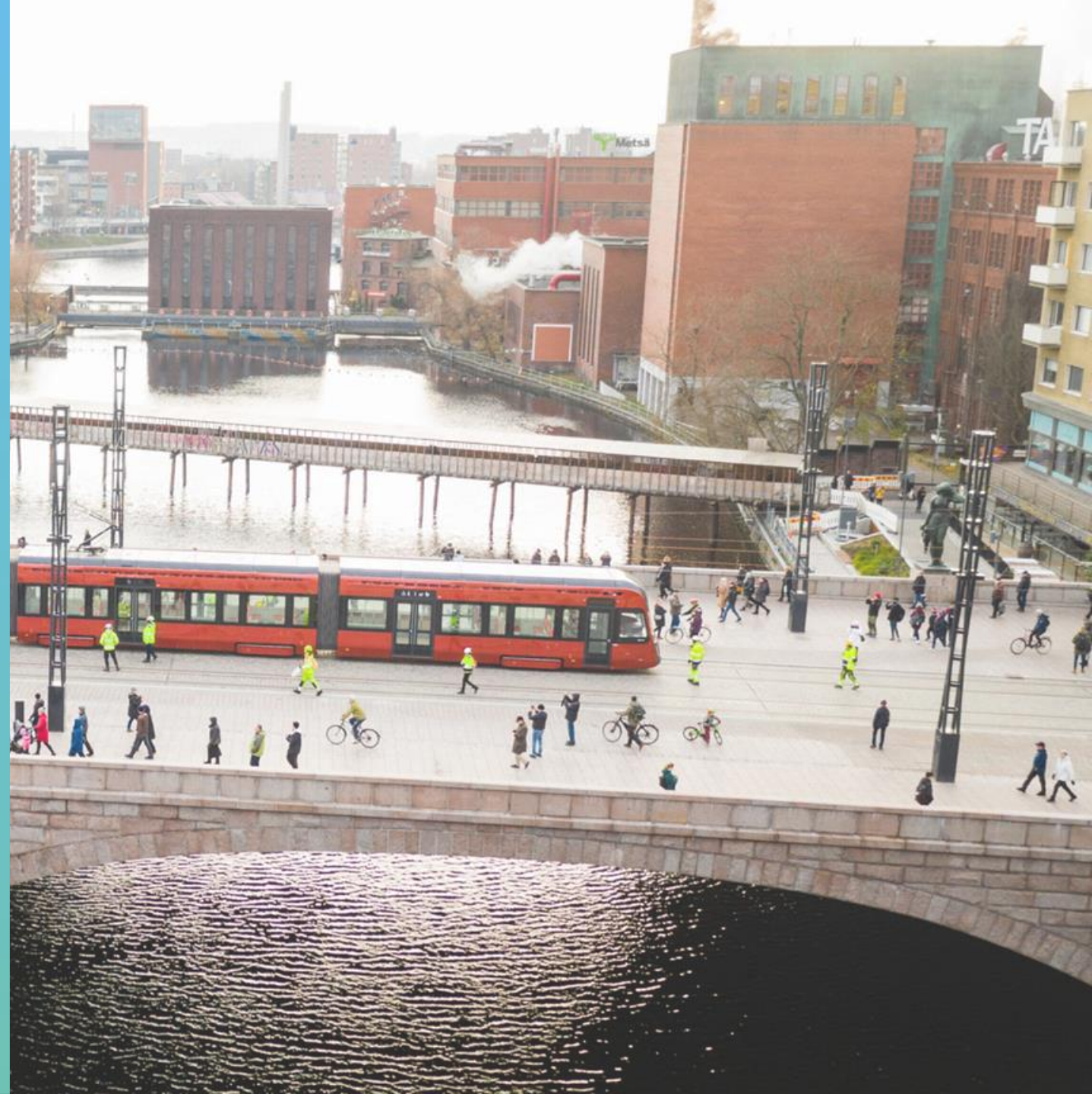
- Venäjän tavaraliikenteen poistuma Ukrainan sodan myötä ei tule palaamaan entiselleen ja vaikutukset ulottuvat tieliikenteen lisäksi myös rautatiekuljetuksiin.
- Venäjän sota Ukrainassa kasvatti polttoainekustannuksia, joka on hankaloittanut myös henkilöliikenteen liiketoimintanäkymiä Suomessa.
- Lentoliikenne Suomesta Aasiaan on vähentynyt koronapandemian lisäksi siksi, että Finnairin strateginen etu Venäjän yllentolupien poistumisen myötä on hävinnyt.

Tieto, ihmiset ja tavarat perille turvallisemmin, sujuvammin ja ympäristöystävällisemmin

- Digitaalisilla yhteyksillä, liikenteellä ja viestinnällä on keskeinen merkitys yhteiskunnan hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn mahdollistajina ja osana kokonaisturvallisuutta.
- Tavoitteena on, että 2030-luvulla tieto, ihmiset ja tavarat pääsevät perille nykyistä turvallisemmin, sujuvammin ja ympäristöystävällisemmin.
- Yhteyksien toimivuudesta ja turvallisuudesta sekä oikeudenmukaisesta vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä ja tiedon hyödyntämisen edellytyksistä on huolehdittava.
- Investoimalla digitaaliseen siirtymään tulevaisuutemme on kestävämpi ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti.

Hiilineutraalisuustavoitteet

- Suomen hallitus on asettanut tavoitteeksi liikenteen päästöjen puolittamisen vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon ja päästöjen nollaamisen vuoteen 2045 mennessä. Tavoite on kunnianhimoinen, sillä esimerkiksi vuosina 2005–2018 kotimaan liikenteen päästöt ovat vähentyneet noin 10 prosentilla.
- Liikenne- ja viestintäministeriön ja VTT:n 22.4.2020 julkaiseman perusennusteen mukaan liikenteen kasvihuonepäästöjen arvioidaan putoavan noin 37 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta nykypoliittikkatoimin ilman lisätoimenpiteitä

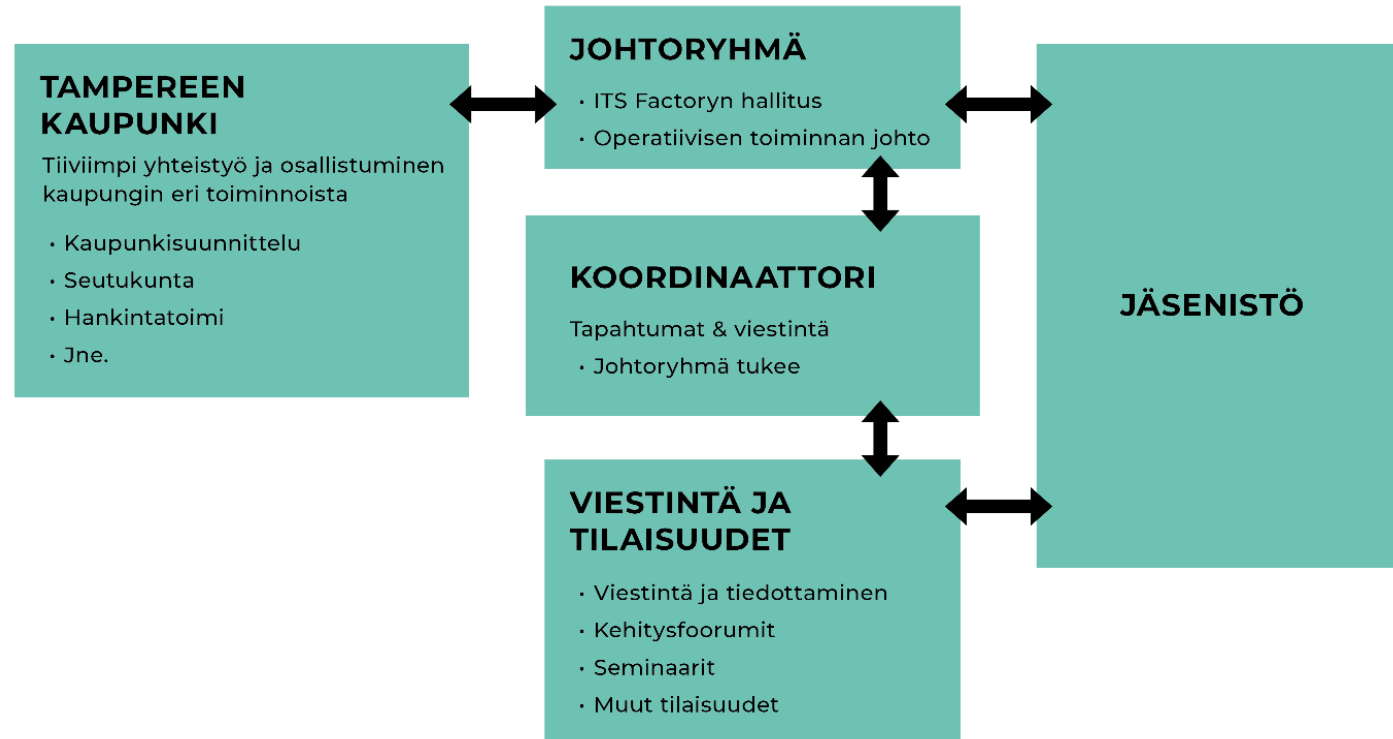

Factoryn järjestäytyminen

ITS Factoryn toiminta pohjautuu yksityisen, julkisen sekä tutkimussektorin väliseen yhteistyöhön ja ITS Factory toimii vapaamuotoisena yhteistyöverkostona. ITS Factoryn ylin päättävä elin on johtoryhmä, jonka toimijat edustavat kattavasti erityyppisiä organisaatioita (kaupunki, virastot, muu julkinen sektori, yritykset sekä tutkimus ja koulutus). Johtoryhmä päättää ITS Factorya yhteisönä koskevista linjauksista, kuten toimintalinjoista, viestinnän pääteemoista ja tiedonvaihdoista. Johtoryhmä voi perustaa tarvittaessa työryhmiä tai valiokuntia, esimerkiksi erillisiä valmistelutöitä tai selvityksiä silmällä pitäen.

ITS Factory on toiminut ITS Finlandin paikallisjaostona vuoden 2020 alusta lähtien.

Verkoston toiminnan koordinoiminen on pääsääntöisesti tapahtunut ulkoisena toimeksiantona.

Visio 2030

ITS FACTORY rakentaa ja hyödyntää Suomen parasta ja Euroopan tunnetuinta **kestävää ja älykästä liikennejärjestelmää** verkostoyhteistyön keinoin

ITS Factoryn pitkän aikavälin visiona vuodelle 2030 tavoitellaan verkoston jäsenten nousua vahvaan edelläkävijärooliin kehitettäessä kaupunkiympäristön liikennejärjestelmän kestävyyttä yhdessä kehitetyillä edelläkävijäpalveluilla ja -ratkaisuilla. Verkoston toimintatapa on malli Euroopan tunnetuimmasta kestävästä ja älykkästä liikennejärjestelmästä, ja se on rakennettu laajassa jäsenyhteistyössä julkisen sektorin, tutkimuksen, yritysten sekä kaupunkilaisten kesken. Toimintamallinsa ansiosta ITS Factory on erityisesti kansallisesti, mutta myös Euroopassa tunnistettu älykkään liikenteen innovaatio- ja kehitysfoorumi, jossa jäsenet voivat helposti ja joustavasti kokeilla sekä kehittää uusia ratkaisuja mm. innovatiivisten hankintojen osana. Organisatorisesta sekä maantieteellisestä näkökulmasta ITS Factory toimii Tampereen kaupungin kestävän ja älykkään liikennejärjestelmän kehityskumppanina sekä ITS Finlandin paikallisjaoksena.

Strategiset painopistealueet

Vision ja tavoitteiden toteuttamiseksi on valittu neljä painopistealuetta, joita ITS Factory edistää vuoteen 2030 mennessä. Näihin panostamalla visio toteutuu, ja tavoitteet voidaan saavuttaa.

Kanava alan toimijoiden ja kaupungin vuoropuhelulle

Kattavat data- ja tietopalvelut kehittäjäyhteisölle

Kokeilualustan käytön ja kehityksen vauhdittaja

Hyötyjä kaupunkilaisille

Strategiset painopistealueet

Kanava alan toimijoiden ja kaupungin vuoropuhelulle

- Seudullinen kontaktipiste kansalliselle ja kv. yhteistyölle. ITS Finlandin paikallisjaos. ITS Finland vastaa kansallisesta ja Nordic+ tasosta, ITS Factory tukee tätä toimintaa.
- Tuottaa tapahtumia yhdistämään jäsenistöä ja kaupungin sekä seutukunnan henkilöstöä. Tuntee kaupungin ja seutukunnan kehitystarpeet.
- Tiedottaa aktiivisesti ja monikanavaisesti alan tapahtumista ja mahdollisuuksista.
- Maksuton yhteistyöfoorumi, jonka toimintaa kaupunki osin rahoittaa.

Kokeilualustan käytön ja kehityksen vauhdittaja

- Kokeilut edistävät monipuolista liikennejärjestelmää sekä kestävää ja sujuvaa liikkumista, mikä näkyy kaupunkilaisille.
- ITS Factoryn johtoryhmä keskustelee ja viestii kokeiluista aktiivisesti.
- Vuoropuhelu kokeiluista jäsenistön ja kaupungin välillä.
- Tiedotusvastuu kokeiluista on kaupungilla. ITS Factoryn kautta löytyy tietoa tehdyistä kokeiluista.
- ITS Factory ottaa kantaa ja edistää aktiivisesti jäsenistön suunnasta tulevia älyliikennehankkeita. Toiminta voi suuntautua myös Tampereen ulkopuolelle.
- ITS Factory ei rahoita, hae rahoitusta tai käynnistä kokeiluja itse.
- Keskitetään kokeilutoimintaa alueellisesti ja teemoittain esim. Hervantaan ja Hiedanrantaan.

Kattavat data- ja tietopalvelut kehittäjäyhteisölle

- Kerää ja jakaa tietoa (Tampereen avointa dataa sekä dataa tehdyistä kokeiluista).
- ITS Factory ei osta eikä myy dataa jäsentensä käyttöön.
- Kerää ja jakaa tietoa ITS standardoinnista ja sääntelystä.

Hyötyjä kaupunkilaisille

- Hankkeet edistävät monipuolista liikennejärjestelmää sekä kestävää ja sujuvaa liikkumista, jotka hyödyttävät kaupunkilaisia.
- Ratkaisuiden hyödyntäminen oikeassa liikenneympäristössä kaupunginosatasolla sekä vaikutusten arviointi.
- Tuki innovatiivisten hankintojen kehitykselle ja jäsenistön etujen valvonta.
- ITS Factory ottaa kantaa jäsenistön visiota tukevien teemojen puolesta.
- ITS Factory ei kilpailuta tai tee hankintoja itse

Tuki Tampereen kaupunkistrategialle

TEKEMISEN JA LIIKENTEEN KAUPUNKI. Valitut painopistealueet ovat linjassa kaupungin muiden strategioiden kanssa. Näistä tärkeimpänä Tampereen kaupungin strategia "Tekemisen kaupunki", jonka painopistealueita nyt laaditut verkostostrategian strategiset suuntaviivat tukevat.

Kanava alan toimijoiden ja kaupungin
vuoropuhelulle

TEKEVÄT YHTEISÖT

Tampere näyttää suuntaa tulevaisuuden yhteisöllisyyteen. Tampereen moninaiset yhteisöt ja yritykset ruokkivat hyvinvointia, luovuutta ja innovatiivisuutta. Yhdessä teemme parempaa huomista.

Kattavat data- ja tietopalvelut
kehittäjäyhteisölle

TEKEVÄT YHTEISÖT

Tampere näyttää suuntaa tulevaisuuden yhteisöllisyyteen. Tampereen moninaiset yhteisöt ja yritykset ruokkivat hyvinvointia, luovuutta ja innovatiivisuutta. Yhdessä teemme parempaa huomista.

Kokeilualustan käytön ja kehityksen vauhdittaja

HIILINEUTRAALEJA TEKOJA

Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Kestävien valintojen tekeminen on täällä helppoa – vetovoimamme syntyy arjen sujuvuudesta

Hyötyjä kaupunkilaisille

TULEVAISUUDEN EDELLÄKÄVIJYYTTÄ

Tampere jatkaa menestystarinaansa; meillä on parhaat edellytykset tehdä tulevaisuuden ratkaisuja. Tampereen asema kansainvälisenä tieteen ja korkean osaamisen kaupunkina on vahva.

Toimintasuunnitelma 2023-2028

Vision ja tavoitteiden ulottuessa vuoteen 2030 on toimintasuunnitelmaa toimenpiteineen laadittu vuosille 2023-2028 – ennakoiden visioon ja tavoitteisiin pääsemisen vaatimia kehitysaskelia.

Tarkoituksena on arvioida strategiakauden aikana toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurantamittaristojen avulla, jolloin toimenpidesuunnitelma elää ja kehittyy tarpeen mukaan strategiakauden edetessä. Painopistealueiden yhteydessä määritellyt strategiset valinnat toimivat koko strategiakauden ajan ohjenuorana ITS Factoryn tekemiselle, mutta toimenpidesuunnitelman on tarkoitus olla strategiakauden aikana elävä ja kehittyvä suunnitelma, jolloin on tarkoituksenmukaisempaa suunnitella se lyhyemmälle aikavälille. ITS Factoryn johtoryhmän tulee seurata ja palata toimenpidesuunnitelman pariin säännöllisin väliajoin koko strategiakauden ajan. Laajempi tarkastelu ja päivittäminen kolmen vuoden välein on olennaista, jotta se vastaa paremmin muuttuvia kaupunkiympäristön tarpeita ja toimenpiteillä voidaan reagoida nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön.

Toimintasuunnitelma 2023-2028

Kanava alan toimijoiden ja kaupungin vuoropuhelulle

Toimenpide	Kustannus	Vastuu
Jäsenistön digitaalinen palvelualusta. Verkkosivustosta kehitetään jäsenistön digitaalinen palvelualusta: 1) Määritetään ne kokonaisuudet/osa-alueet, joita sivustolle halutaan lisättävän (Factoryn wiki-sivusto, pilotointiin liittyviä ohjeistuksia, standardointiin ja muuhun ajankohtaiseen sääntelyyn liittyviä nostoja, tapahtumakalenteri ja tietoja EU-hakujen mahdollisuuksista). 2) Toteutetaan sivustolle tarvittavat muutokset. 3) Sivuston ylläpito ja kehitys.	€€	Voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinoituihin tai tehdä erillisellä toimeksiannolla / erillisenä projektina. EU-hakujen tiedotuksen suhteen hyödynnetään Tampereen seudun EU-toimistoa ja alan palveluita.
Aktiiviset toimijat verkostossa. Kehitysfoorumeille osallistetaan laajemmin kaupungin ja seutukunnan eri alojen asiantuntijoita sekä päättäjiä: 1) Tunnistetaan ne tahot/henkilöt, jotka toimintaan olisi syytä kytkeä vahvemmin mukaan. 2) Laaditaan hissipuhe Factoryn tavoitteista sekä osallistumisen hyödyistä. 3) Kontaktoidaan ja sitoutetaan tunnistetut toimijat mukaan verkostoon.	€	Voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinoituihin tai tehdä erillisellä toimeksiannolla / erillisenä projektina. Toimenpidettä on mahdollista edistää myös johtoryhmän jäsenten virkatyönä.
Vaikuttavaa viestintää. Monikanavaista viestintää jatketaan toimiviksi todetuilla tavoilla: 1) toimitetaan uutiskirjettä yhdessä ITS Finlandin kanssa 2) järjestetään tapahtumia (kehitysfoorumeita tärkeimpinä) 3) tietoiskut alan oppilaitoksiin yhteistyötahojen kanssa 4) kansainvälinen näkyvyys alan tapahtumissa ja foorumeilla sekä yhteydenpito ystävyys- ja kumppanuuskaupunkien kanssa 5) viestinnän vaikuttavuuden varmistamiseksi luodaan vuosittain viestintäsuunnitelma, jota siinä määritellyt tahot toteuttavat 6) kiinnitetään huomiota myös edelläkävijäratkaisuiden ja ITS Factoryn roolin brändäykseen Tampereen kaupungin markkinoinnista vastaavien tahojen kanssa.	€ - €€	Voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinoituihin tai tehdä erillisellä toimeksiannolla / erillisenä projektina. Vaadittavat resurssit suunnitelman toteuttamiseen riippuvat viestintäsuunnitelman sisältämistä toimenpiteistä.

Toimintasuunnitelma 2023-2028

Kattavat data- ja tietopalvelut kehittäjäyhteisölle

Toimenpide	Kustannus	Vastuu
Data- ja tietopalveluja jäsenistölle. Selkeytetään olemassa olevien data- ja tietopalveluiden sekä –alustojen rooleja ja hyödynnettävyyttä: 1) Tunnistetaan Tampereen kaupungin IoT-alustan käyttötapaukset ja käynnistetään yhteistyö Tampereen kaupungin datastrategian toteuttajien kanssa liikenne- ja liikkumisosaamisen näkökulmasta. 2) Tunnistetaan ja selkiytetään suhde muihin dataportaaleihin, mm. Fintrafficin dataekosysteemi ja kansallinen yhteyspiste (NAP). 3) Vahvistetaan ja tarkennetaan ITS Factoryn ylläpitämää Wiki –sivuston roolia tietolähteenä data- ja tietopalveluille ja panostetaan sivuston näkyvyyteen. Tampereella toteutetuista ja toteutettavista kokeiluista luodaan ”Datakatalogi / Datakortit” (ml. palvelut, joita datan päälle on rakennettu). Kuvauksissa kiinnitetään huomiota datan laadun kuvaukseen ja datalähteen jatkuvuuteen. Kuvauksessa huomioidaan myös datan käyttöehdot sekä kuvataan toiminnalle selkeät ja avoimet pelisäännöt.	€€	Toimenpide vaatii johtoryhmän jäsenten virkатыötä sekä lisäksi tarvittavat toimet voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinointityöhön tai tehdä erillisellä toimeksiannolla / erillisenä projektina.
Standardointityö vahvemmin osaksi toimintaa. 1) Vahvistetaan yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa (YTL & Traficom) 2) Toteutetaan jäsenistölle kysely, jolla selvitetään jäsenistön näkemyksiä ja tarpeita ITS-standardointiin liittyen. 3) Tuloksia käsitellään ja priorisoidaan Factoryn johtoryhmässä. 4) Luodaan standardointiin liittyvän viestinnän keinot ja toimintamallit.	€€	Kyselyn toteuttaminen ja käsittely voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinointityöhön, mutta standardointiin liittyvä seuraaminen, viestinnän keinot ja toimintamallit voidaan toteuttaa myös erillisenä projektina tai toimeksiantona.
Tarkennetaan ja selkeytetään yhteistyö keskeisten toimijoiden kanssa. 1) Tarkennetaan ja sovitaan yhteistoiminta Tampereen Data Driven City for Citizens –ohjelman kanssa. ITS Factorylle tavoitellaan aktiivista roolia ohjelmassa, esimerkiksi ohjelman ohjausryhmässä. Yhteistyön muodosta ja laadusta sovitaan kyseisen ohjelman koordinoinnista vastaavan tahon kanssa. 2) Selkeytetään ITS Factoryn ja ITS Finlandin yhteistyö kansallisessa ja kansainvälisessä data- ja tietopalvelukehityksessä. Käydään teemasta keskustelu ITS Factoryn johtoryhmässä, jossa myös ITS Finlandin edustus.	€	Toimenpidettä on mahdollista edistää johtoryhmän jäsenten virkатыönä.

Toimintasuunnitelma 2023-2028

Kokeilualustan käytön ja kehityksen vauhdittaja

Toimenpide	Kustannus	Vastuu
Toimijoiden tarpeet tutuiksi. 1) Kartoitetaan jäsenkyselyllä kokeilualustaan liittyviä lyhyen ja pidemmän aikavälin tarpeita. 2) Edistetään ajankohtaisiksi tunnistettuja kokeiluja alan uusien teknologioiden sekä liikkumispalveluiden kehittämiseksi ja selvitetään EU/BF-rahoituksen mahdollisuuksia jäsenten kokeiluille ja kokeilualustalle koko strategiakauden ajan Tampereen kaupungin kanssa yhteistyössä suunnitellen.	€	Kyselyn toteuttaminen ja käsittely voidaan sisällyttää ITS Factoryn koordinoitavuuteen, mutta rahoitus- ja hankemahdollisuuksien laajempi kartoittaminen voidaan toteuttaa myös erillisenä projektina tai toimeksiantona. Lisäksi voidaan hyödyntää Tampereen seudun EU-toimistoa ja alan palveluita.
Näkyvyyttä kokeiluille. 1) Tuodaan edellisen strategiakauden aikana toteutetut kokeiluhankkeet näkyviin verkkosivuille ("datakatalogit/datakortit"). 2) Aktivoidaan jatkuva tiedonvaihto eri kokeilualustatoimijoiden kesken (esim. Forum Virium Helsinki & Fintrafficin liikenteen dataekosysteemi). 3) Toimitaan aktiivisesti keskusteluissa kehitysrahoitusinstrumenttien kohdistamisesta ja tarpeiden viestimisestä. 4) Huolehditaan, että sivustolta löytyy myös esimerkkejä laajemminkin onnistuneista hankkeista, jotka tukevat osaltaan edelläkävijäratkaisujen brändäystä.	€	Verkkosivuille tuotavat datakortit toteutetuista kokeiluista voidaan toteuttaa osana ITS Factoryn koordinoitavuutta tai erillisenä projektina tai toimeksiantona. Yhteistyö muiden kokeilualustatoimijoiden kanssa sekä rahoitusinstrumenteista vastaavien tahojen kanssa vaatii myös henkilöresursseja sekä johtoryhmän jäsenten osallistumista.

Toimintasuunnitelma 2023-2028

Hyötyjä kaupunkilaisille

Toimenpide	Kustannus	Vastuu
Aktiiviset kumppanuudet. 1) Selvitetään sopivat kumppanuustahot ITS Factory-verkoston strategisten tavoitteisiin pohjaten. 2) Aktivoidaan Decarbonized Cities (BF) -ohjelman kumppanuus ja tarkennetaan ITS Factoryn rooli ohjelman kumppanina. 3) Aktivoidaan yhteistoiminta Tampereen Data Driven City for Citi-zens ja Hiilineutraalisuus –ohjelman kanssa.	€	Toimenpidettä on mahdollista edistää johtoryhmän jäsenten virkatyönä.
Innovatiivisia hankintoja. 1) Hyödynnetään kehitysfoorumit ”työkaluna” uusille ideoille ja innovatiivisille ratkaisuille. Järjestetään kehitysfoorumi Innovatiiviset hankinnat -teemalla. 2) Kuvataan innovatiivisten hankintojen malli ja esimerkit jäsenistölle paremmin hyödynnettäväksi (mm. KEINO-verkoston avulla). Kuvataan esimerkit ja polut eri hankintavaihtoehdoille (ml. Innovatiivinen kumppanuus, EU/BF-rahoitus, Tampereen budjetointiprosessi, projektin kokoluokan vaikutus).	€	Kehitysfoorumien laajempi hyödyntäminen voidaan toteuttaa ITS Factoryn koordinoitutyön ja johtoryhmän yhteistyössä. Innovatiivisten hankintamallien kuvaamisessa voidaan hyödyntää virkatyönä kaupungin asiantuntijoita.
Tuetaan palvelujen syntymistä. 1) Tuetaan first/last mile -palveluiden syntymistä Tampereella osana monimuotoisia matkaketjua. 2) Keskitetään kokeilutoimintaa alueellisesti ja teemoittain esim. Hervantaan ja Hiedanrantaan, jolloin hyödyt kaupunkilaisille ovat selvempiä ja heidän aktivoimisensa mukaan on helpompaa.	€	ITS Factoryn rooli on tukea kyseisissä toimenpiteissä kaupunkia, jolloin toimenpiteet voidaan suorittaa esimerkiksi koordinoitutyön yhteydessä.

Liikenne Tampereella

- Kestävien kulkutapojen osuus matkoista 24 % v. 2021
- Henkilöauton kuljettajien osuus matkoista 41 % v. 2021
- Henkilöautomatkoista 34 % pituudeltaan alle 5 km
- Henkilöauton keskiakuormitus 1,62 hlö / ajoneuvo
- Kaupunkiseudulla vuorokaudessa 938 000 matkaa, joista alueiden sisäisiä 672 000.
- Tampere 413 000 matkaa, joista 62 % jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä

Tampereen joukkoliikenne

• Bussiin nousijat 2021	29,2 milj.
• Bussiin nousijat 2019	41,3 milj.
• Lähijunat 2021	205 000 matkaa
• Lähijunat 2020	170 000 matkaa
• Nyssen matkustajamäärät 2022	42,6 milj. matkaa
• Tapahtumalipuilla 2022	300 000 matkaa

Asukkaat ja elinkeino

• Työpaikkoja kaupunkiseudulla	173 000 kpl
• Työpaikkoja avoimna keskimäärin	17 700 kpl / kk
• Startup-yrityksiä Tampereella v. 2020	190 kpl
• Pirkanmaalla tutkimus- ja kehittämismenoja v. 2021	889 M€
• Kaupunkiseudun väestönkasvusta Tampereella	80 %

Tampereen avoin data

- 104 datatyyppiä
- 70 rajapintaa
- Kymmeniä hyödyntäjiä ja loppukäyttäjäsovelluksia

ITS FACTORY

- Yli 90 jäsentä
 - Julkinen sektori
 - Tutkimus ja koulutus
 - Yritykset
 - ITS Finland Ry:n paikallisia

Kaupunki kumppanina innovaatioille ja kehitykselle

ITS Factory -verkoston ja Tampereen kaupungin yhteistyön avaintekijöitä ovat:

- **Keskiössä liikkujat** – tarpeet ohjaavat kehitystä ja mahdollistavat samalla elinkeinon kehittymisen ja tuotantoon tähtäävät kokeilut.
- **Vahva yksityisen ja julkisen sektorin sekä tutkimuksen vuorovaikutus** – kaupungin yksiköt ja kehityshankkeet muodostavat laaja-alaisen vuorovaikutusverkoston alan toimijoille.
- **Teknologiakehityksen ja innovaatioiden valjastaminen** – kaupunki hyötyy uusista innovaatioista ja teknologiakehityksestä merkittävästi.
- **Kestävyyttä digitalisaatiolla** - Liikenne on yksi haastavimmista kestävyysasteista, mihin vastaamiseksi tulee valjastaa alan innovaatiot ja digitaalisuus.

Strategiatyön laatijat

Strategian laatiminen on toteutettu laajassa vuorovaikutuksessa kaupungin yksiköiden ja sidosryhmien kanssa.

Työ laadittiin Ramboll Finlandin, Sitowisen sekä Varala Engineeringin muodostamalla asiantuntijaryhmällä, mihin kuuluivat:

Ramboll Finland Oy:stä Kimmo Ylisiurunen, Saku Käsänen ja Aleksi Vesanto,

Sitowise Oy:stä Ville Kilpiö, Pekka Eloranta, Jouni Rantanen ja Niklas Salminen

Varala Engineering Oy:stä Laura Riihentupa ja Jukka-Pekka Alanissi.

Työn ohjausryhmänä on toiminut ITS Factoryn johtoryhmä.

www.itsfactory.fi